

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา เพื่อส่งเสริมสมรรถนะพื้นฐานวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล ใช้วิธีวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. พัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา เพื่อส่งเสริมสมรรถนะพื้นฐานวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล

2. ประเมินสัมฤทธิ์ผลระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา

2.1 เปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาพยาบาลระหว่างกลุ่มที่ใช้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา และกลุ่มที่ใช้ระบบการเรียนการสอนตามปกติ ในด้าน

2.1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1.2 สัมพันธภาพระหว่างบุคคล

2.1.3 เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล

2.1.4 ทักษะการปฏิบัติการพยาบาล

2.2. ติดตามผลของระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญาที่มีต่อการเรียนของนักศึกษา ในด้านแรงจูงใจในพุทธิปัญญา และพฤติกรรมในการเรียน

การดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยมีการดำเนินการวิจัย 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดของระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา

1.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลแนวคิด ทฤษฎี และหลักการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ระบบการเรียนการสอน แรงจูงใจในพุทธิปัญญา การเรียนการสอนที่ส่งเสริมพุทธิปัญญา การพัฒนานิสิตนักศึกษา สมรรถนะของนักศึกษา ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต และการจัดการเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์

1.2 วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดพื้นฐานและหลักการต่างๆ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำมากำหนดเป็นองค์ประกอบของกรอบแนวคิดของระบบการเรียนการสอน

สอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา

2.1 สร้างระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา ประกอบด้วยแนวคิดและทฤษฎีที่เป็นพื้นฐาน หลักการของระบบการเรียนการสอน โครงสร้างของระบบการเรียนการสอน โดยใช้วิธีการเชิงระบบมีองค์ประกอบหลัก 4 ประการ คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการเรียนการสอน ผลลัพธ์และข้อมูลป้อนกลับ

2.2 พัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา โดยคำนึงถึงปัจจัยแรงจูงใจในพุทธิปัญญา 4 ลักษณะ คือ ความเป็นไปได้ของความสำเร็จ ความวิตกกังวล ความสนใจและความท้าทาย ด้วยการจัดกิจกรรมตามแบบการสอนแบบร่วมมือ การสอนแบบอภิปราย การสอนแบบกรณีศึกษา การสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก และการสอนแบบสืบสอบ ให้ครอบคลุมปัจจัยแรงจูงใจในพุทธิปัญญา ทั้ง 4 ประเด็น

2.3 ศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต และเอกสารประกอบการสอนในรายวิชาต่างๆ เพื่อเลือกรายวิชาที่จะนำมาเป็นต้นแบบพัฒนาวิชาขึ้นใหม่ สำหรับทดลองใช้ระบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

2.4 จัดทำเค้าโครงรายวิชา เนื้อหารายวิชา แผนการสอน และเอกสารสำหรับอาจารย์และนักศึกษา ที่ใช้ในระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา

ขั้นตอนที่ 3 พัฒนาเครื่องมือวิจัย

3.1 สร้างเครื่องมือเพื่อประเมินสัมฤทธิ์ผลของระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา เพื่อส่งเสริมสมรรถนะพื้นฐานวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล ดังต่อไปนี้

3.1.1 แผนการสอนรายวิชาหลักการพยาบาลมารดาและทารก ผู้วิจัยจัดทำแผนการสอนรายวิชาหลักการพยาบาลมารดาและทารก 2 หน่วยกิต จำนวน 32 ชั่วโมง ให้มีเนื้อหาสาระครบถ้วน โดยระบุวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน เวลาที่ใช้ การประเมินผล/ผลที่คาดว่าจะได้รับ ให้สอดคล้องกับหลักการของแรงจูงใจในพุทธิปัญญา พร้อมทั้งจัดทำเอกสารที่ใช้ประกอบการทำกิจกรรมทุกกิจกรรม

3.1.2 แบบสำรวจข้อมูลส่วนตัวผู้เรียน ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 18 ข้อ

3.1.3 แบบประเมินตนเองของผู้เรียน แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ผู้เรียนบันทึกก่อนเรียน จำนวน 2 ข้อ และส่วนที่ 2 ผู้เรียนบันทึกหลังเรียน จำนวน 7 ข้อ

3.1.4 แบบสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1) แบบสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนในการเรียน ลักษณะเป็นรายการตรวจสอบ (Checklist) ประกอบด้วยรายการสังเกต 35 รายการ หาค่าความเที่ยงของแบบสังเกตระหว่างผู้ประเมิน 2 คน (Inter-rater Reliability) ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ = .905

2) แบบสังเกตพฤติกรรมขณะทำกิจกรรม ประกอบด้วยรายการสังเกต 10 รายการ และหาค่าความเที่ยงได้ = .960

3.1.5 แบบประเมินผลรายงานกลุ่มและการนำเสนอ ลักษณะเป็นเกณฑ์การให้คะแนน 4 ระดับ ระดับคะแนนตั้งแต่ 1-4 โดยมีหัวข้อการประเมิน 12 ข้อ คะแนนเต็ม 100 คะแนน

3.1.6 แบบสัมภาษณ์อาจารย์ เกี่ยวกับพฤติกรรมในการเรียนของนักศึกษาพยาบาล กลุ่มทดลองในภาพรวม ในภาคต้น ปีการศึกษา 2546 จำนวน 12 ข้อ

3.1.7 แบบสัมภาษณ์ผู้เรียน สำหรับนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง เกี่ยวกับลักษณะแรงจูงใจในพุทธิปัญญา จำนวน 12 ข้อ

3.1.8 แบบประเมินการจัดการเรียนการสอน จำนวน 38 ข้อ ประกอบด้วยคำถาม 3 ด้าน คือ การประเมินการจัดการเรียนการสอน จำนวน 14 ข้อ การประเมินตนเองของนักศึกษา จำนวน 8 ข้อ และการประเมินการสอนของอาจารย์ จำนวน 16 ข้อ ลักษณะเป็นเกณฑ์การให้คะแนนตามความคิดเห็น 4 ระดับ ระดับคะแนนตั้งแต่ 1-4

3.1.9 แบบวัดแรงจูงใจในพุทธิปัญญา จำนวน 18 ข้อ เกี่ยวข้องใน 4 ลักษณะ คือ ความเป็นไปได้ของความสำเร็จ จำนวน 4 ข้อ ความวิตกกังวล จำนวน 5 ข้อ ความสนใจ จำนวน 5 ข้อ ความท้าทาย จำนวน 4 ข้อ และหาค่าความเที่ยงได้ = .807

3.1.10 แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ใช้ 2 แบบวัด คือ แบบวัดระดับการยอมรับซึ่งกันและกัน จำนวน 16 ข้อ หาค่าความเที่ยงได้ = .806 และ แบบวัดพฤติกรรมสื่อสาร จำนวน 10 ข้อ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 มี 2 คำถามเกี่ยวกับลักษณะการสื่อสาร และส่วนที่ 2 จำนวน 8 ข้อ เกี่ยวกับพฤติกรรมสื่อสาร หาค่าความเที่ยงได้ = .834

3.1.11 แบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล จำนวน 45 ข้อ ประกอบด้วยคำถาม 4 ด้าน คือ การยอมรับจากสังคม จำนวน 12 ข้อ ลักษณะวิชาชีพ จำนวน 12 ข้อ การปฏิบัติงาน จำนวน 13 ข้อ ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และญาติ จำนวน 8 ข้อ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ระดับคะแนนตั้งแต่ 1-5 และหาค่าความเที่ยงได้ = .881

3.1.12 แบบวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาล ลักษณะเป็นแบบสังเกตใช้มาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ระดับคะแนนตั้งแต่ 1-4 โดยใช้เกณฑ์รูบริค (Scoring Rubric) ประเมินการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล 3 ด้าน คือ การพยาบาลมารดาในระยะตั้งครรภ์ จำนวน 10 ข้อ การพยาบาลมารดาในระยะคลอด จำนวน 15 ข้อ และการพยาบาลมารดาในระยะหลังคลอด จำนวน 10 ข้อ แต่ละด้านคะแนนเต็ม 100 คะแนน หาค่าความเที่ยงของแบบวัด

ระหว่างผู้ประเมิน 2 คน (Inter-rater Reliability) ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ = .987, .997 และ .947 ตามลำดับ

3.1.13 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 2 ฉบับ สำหรับการสอบกลางภาคเรียน ประกอบด้วยแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 18 ข้อ และแบบทดสอบอัตนัยประยุกต์ (Modified Essay Question: MEQ) จำนวน 22 ข้อ รวมทั้งหมด 40 ข้อ และการสอบปลายภาคเรียน ประกอบด้วยแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 18 ข้อ และแบบทดสอบอัตนัยประยุกต์ จำนวน 42 ข้อ รวมทั้งหมด 60 ข้อ หาค่าความเที่ยงได้ = .707 หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก โดยมีเกณฑ์ว่าค่าความยากง่ายอยู่ในช่วง .20-.80 และค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ .20 ขึ้นไป

ขั้นตอนที่ 4 ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญาและปรับปรุง

4.1 ตรวจสอบคุณภาพของระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ที่มีความรู้ในเนื้อหาสาระทฤษฎีเป็นอย่างดี โดยประเด็นที่ตรวจสอบ ได้แก่ หลักการของระบบการเรียนการสอน ปัจจัยนำเข้า กระบวนการเรียนการสอน ผลลัพธ์ และข้อมูลป้อนกลับ

4.2 การตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาตามแบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของผู้ทรงคุณวุฒิ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง .80 -1.00 ถือได้ว่าระบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นได้รับการยอมรับจากผู้ทรงคุณวุฒิ

4.3 ปรับปรุง แก้ไขระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำไปทดลองใช้ต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 ทดลองและติดตามผลของระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา

การทดลองใช้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา ผู้วิจัยดำเนินการโดยนำระบบการเรียนการสอนที่สร้างขึ้น ไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริงกับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อประเมินสัมฤทธิ์ผลของระบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ในการส่งเสริมสมรรถนะพื้นฐานวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล โดยการทดลองจัดการเรียนการสอนกับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ ที่สมัครใจเรียนวิชาหลักการพยาบาลมารดาและทารก ในภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2545 จำนวน 70 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 35 คน และกลุ่มควบคุม 35 คน โดยวิธีการสุ่ม

(Random Assignment) แล้วทดสอบความเป็นเอกพันธ์ (Homogeneity of Variance) ของทั้งสองกลุ่ม แล้วดำเนินการทดลองใช้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

5.1 ให้นักศึกษากลุ่มทดลองบันทึกข้อมูลส่วนตัวพื้นฐานในแบบสำรวจข้อมูลส่วนตัวผู้เรียน

5.2 ดำเนินการทดสอบนักศึกษาก่อนการทดลอง โดยใช้แบบวัดแรงจูงใจในพุทธิปัญญา แบบวัดระดับการยอมรับซึ่งกันและกัน แบบวัดพฤติกรรมการสื่อสาร และแบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล แล้วเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมก่อนดำเนินการทดลอง ด้วยสถิติทดสอบที (t-test independent)

5.3 ดำเนินการสอน โดยกลุ่มทดลองใช้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งขณะดำเนินการสอนสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนในการเรียน ขณะทำกิจกรรม และให้นักศึกษาประเมินตนเองทั้งก่อนและภายหลังเรียน สำหรับกลุ่มควบคุมใช้ระบบการเรียนการสอนตามปกติ มีระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง รวม 32 ชั่วโมงทดสอบนักศึกษาระหว่างการทดลองโดยใช้แบบวัดแรงจูงใจในพุทธิปัญญา แบบวัดระดับการยอมรับซึ่งกันและกัน แบบวัดพฤติกรรมการสื่อสาร แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาลในระยะตั้งครุภ และระยะคลอด แล้วเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมระหว่างการทดลอง ด้วยสถิติทดสอบที (t-test independent)

5.4 หลังการทดลองใช้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา ทำการทดสอบนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบวัดแรงจูงใจในพุทธิปัญญา แบบวัดระดับการยอมรับซึ่งกันและกัน แบบวัดพฤติกรรมการสื่อสาร แบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาลในระยะหลังคลอด และแบบประเมินการจัดการเรียนการสอน

5.5 การติดตามผลของระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา ภายหลังจากทดลอง 12 สัปดาห์ ในภาคต้น ปีการศึกษา 2546 โดยการสัมภาษณ์อาจารย์ ที่สอนวิชาเภสัชวิทยา วิชาจิตวิทยาพัฒนาการ วิชาหลักการพยาบาลพื้นฐาน วิชาโภชนาการและโภชนบำบัด จำนวน 8 ท่าน เกี่ยวกับพฤติกรรมในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองในภาพรวม สัมภาษณ์ผู้เรียน โดยการสุ่มนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง จำนวน 10 คน เกี่ยวกับลักษณะแรงจูงใจในพุทธิปัญญา และทำการทดสอบนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำนวน 70 คน โดยใช้แบบวัดแรงจูงใจในพุทธิปัญญา แล้วเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแรงจูงใจในพุทธิปัญญา ด้วยสถิติทดสอบที (t-test independent)

ขั้นตอนที่ 6 ปรับปรุงระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา

หลังจากนำระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญาไปใช้ ประเมินผลและติดตามผลการทดลองแล้ว ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการประเมินการเรียนการสอน มาพิจารณาปรับปรุงระบบการเรียนการสอนทั้งในด้านปัจจัยนำเข้า และกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้มีความชัดเจนและเหมาะสม สามารถนำไปใช้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยพิจารณาจากประเด็นต่างๆ ดังนี้

6.1 ด้านปัจจัยนำเข้า พิจารณาในแต่ละประเด็น คือ วิเคราะห์วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน วิเคราะห์การเตรียมการในด้านวัตถุประสงค์ของระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา ในด้านผู้เรียน วิเคราะห์คุณลักษณะพื้นฐานของผู้เรียน การเตรียมความพร้อมของผู้เรียนก่อนเข้าสู่ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา ด้านผู้สอน พิจารณาองค์ประกอบทางด้านการเตรียมผู้สอนที่จะเื้อต่อการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญาอย่างมีประสิทธิภาพ ทางด้านสภาพแวดล้อม วิเคราะห์คุณลักษณะของสื่อ ใสต อุปกรณ์การเรียนการสอน ว่ามีลักษณะที่เื้อต่อการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา

6.2 ด้านกระบวนการเรียนการสอน วิเคราะห์การดำเนินการตามกระบวนการเรียนการสอนที่ปฏิบัติจริงว่ามีความสอดคล้องกับหลักการ และวิธีการที่กำหนดไว้ในแผน ขั้นตอนใดที่ไม่เหมาะสม ควรจะหาทางแก้ไข มีปัญหา และอุปสรรคอย่างไร

6.3 ด้านผลลัพธ์ วิเคราะห์ผลลัพธ์ที่ได้จากการทดลองใช้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา เพื่อส่งเสริมสมรรถนะพื้นฐานวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างบุคคล เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล และทักษะการปฏิบัติการพยาบาล

6.4 ด้านข้อมูลป้อนกลับ นำข้อมูลป้อนกลับที่ได้จากการวิเคราะห์ความแตกต่างของสมรรถนะพื้นฐานวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลทั้ง 4 ประการ ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์การประเมินตนเองของผู้เรียน การสังเกตพฤติกรรมนัศึกษาระหว่างเรียนและขณะทำกิจกรรม และการประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

ผลการวิจัย

1. ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา เพื่อส่งเสริมสมรรถนะพื้นฐานวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล

การพัฒนาบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา เพื่อส่งเสริมสมรรถนะ

พื้นฐานวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล จากการศึกษาหลักการ แนวคิดทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยนำมาบูรณาการให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาและพยาบาลศาสตร์ โดยกำหนดจุดประสงค์ของระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา เพื่อส่งเสริมสมรรถนะพื้นฐานวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล 4 ประการ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างบุคคล เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล และทักษะการปฏิบัติการพยาบาล สำหรับแนวทางในการพัฒนาระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญานั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา แรงจูงใจในพุทธิปัญญา แรงจูงใจในการเรียน การเรียนการสอนที่ส่งเสริมพุทธิปัญญา ได้แก่ การเรียนการสอนเชิงรุก และการเรียนการสอนคิดวิเคราะห์ การพัฒนานิสิตนักศึกษา สมรรถนะของนักศึกษา หลังจากนั้นได้กำหนดหลักการ โครงสร้างของระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา กระบวนการเรียนการสอน จัดทำต้นร่างระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา และเครื่องมือประเมินสัมฤทธิ์ผลของการใช้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา จากนั้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบระบบการเรียนการสอนและเครื่องมือประเมินสัมฤทธิ์ผล แล้วแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้มีความสมบูรณ์ แล้วจึงนำไปทดลองใช้

ในการตรวจสอบระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า หลักการของระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา มีความเหมาะสม มีความครอบคลุมในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการเรียนการสอน และผลลัพธ์ และมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้

ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา เพื่อส่งเสริมสมรรถนะพื้นฐานวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

1. แนวคิด ทฤษฎีที่เป็นรากฐานการพัฒนาระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา
2. หลักการ และโครงสร้างระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา ประกอบด้วย

2.1 ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ปรัชญา วัตถุประสงค์หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต และการจัดการเรียนการสอนพยาบาลศาสตร์ ผู้สอน ผู้เรียน สภาพแวดล้อมและสิ่งสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน

2.2 กระบวนการเรียนการสอน ประกอบด้วยขั้นเตรียมการ ขั้นดำเนินการ และขั้นประเมินผล ดังนี้

2.2.1 **ขั้นเตรียมการ** เป็นการดำเนินการเตรียมการอย่างครอบคลุมในด้านปัจจัยนำเข้าของระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา

2.2.2 **ขั้นดำเนินการ** จัดการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา ที่คำนึงถึงปัจจัยแรงจูงใจในพุทธิปัญญา 4 ลักษณะ คือ ความเป็นไปได้ของความสำเร็จ ความท้าทาย ความสนใจและความวิตกกังวล โดยจัดกิจกรรมตามแบบการสอนแบบร่วมมือ การสอนแบบอภิปราย การสอนแบบกรณีศึกษา การสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก และการสอนแบบสืบสอบ

2.2.3 **ขั้นประเมินผล** การประเมินผลจะดำเนินการอย่างครอบคลุมทั้งในด้านความรู้ กระบวนการเรียนรู้ และการประเมินสัมฤทธิ์ผลของการใช้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา

2.3 **ผลลัพธ์** หลังจากที่ใช้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา เพื่อส่งเสริมสมรรถนะพื้นฐานวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล ในด้านต่างๆ ดังนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างบุคคล เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล และทักษะการปฏิบัติการพยาบาล

2.4 **ข้อมูลป้อนกลับ** ประกอบด้วยข้อมูลที่ได้จากการประเมินสัมฤทธิ์ผลหลังการใช้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา เพื่อส่งเสริมสมรรถนะพื้นฐานวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล ทั้ง 4 ประการ ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์การประเมินตนเองของผู้เรียน การสังเกตพฤติกรรมนักศึกษาระหว่างเรียนและขณะทำกิจกรรม และการประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

3. **เอกสารประกอบการใช้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา** ประกอบด้วย

3.1 **คู่มือการใช้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา** เป็นเอกสารคำแนะนำที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐาน หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการเรียนการสอน และการนำระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญาไปใช้

3.2 **คำอธิบายรายวิชา**หลักสูตรพยาบาลมารดาและทารก ประมวลเนื้อหารายวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล

3.3 **แผนการสอน**รายวิชาหลักสูตรพยาบาลมารดาและทารก

3.4 **เครื่องมือในการประเมินสัมฤทธิ์ผลของการใช้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา** ได้แก่ แบบประเมินตนเองของผู้เรียน แบบสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนในการเรียน แบบสังเกตพฤติกรรมขณะทำกิจกรรม แบบประเมินผลรายงานกลุ่มและการนำเสนอ แบบสัมภาษณ์อาจารย์ แบบสัมภาษณ์ผู้เรียน แบบประเมินการจัดการเรียนการสอน แบบวัดระดับการ

ยอมรับซึ่งกันและกัน แบบวัดพฤติกรรมการสื่อสาร แบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล แบบวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาล และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ภายหลังที่นำระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญาไปทดลองใช้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างการปฏิบัติตามแผนของระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญาที่ออกแบบไว้กับผลการวิจัยตามสภาพที่เป็นจริง มีการติดตามผลหลังการทดลองใช้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา และได้ปรับปรุงระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา เพื่อให้มีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ผลการทดลองใช้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา

ผลจากการทดลองใช้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา เป็นผลจากการนำระบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ไปใช้ในการเรียนการสอนวิชาหลักการพยาบาลมารดาและทารกกับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 เพื่อประเมินสัมฤทธิ์ผลของระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินสัมฤทธิ์ผลไว้ว่า หลังการทดลอง นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองจะมีคะแนนเฉลี่ยแรงจูงใจในพุทธิปัญญา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างบุคคล เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล และทักษะการปฏิบัติการพยาบาล สูงกว่านักศึกษาพยาบาลกลุ่มควบคุมที่ใช้ระบบการเรียนการสอนตามปกติ และหลังการทดลอง นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองจะมีคะแนนเฉลี่ยแรงจูงใจในพุทธิปัญญา สัมพันธภาพระหว่างบุคคล และเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลสูงกว่าก่อนการทดลอง

การประเมินสัมฤทธิ์ผลของระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา เพื่อส่งเสริมสมรรถนะพื้นฐานวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล โดยการวิเคราะห์พัฒนาการของนักศึกษาในด้านแรงจูงใจในพุทธิปัญญา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างบุคคล เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล และทักษะการปฏิบัติการพยาบาล สรุปได้ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจในพุทธิปัญญาของนักศึกษาพยาบาล

2.1.1 การเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง พบว่านักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยแรงจูงใจในพุทธิปัญญาสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย เมื่อวิเคราะห์แรงจูงใจในพุทธิปัญญาเป็นรายด้าน พบว่า ภายหลังการทดลองนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยแรงจูงใจในพุทธิปัญญาด้านความเป็นไปได้ของความสำเร็จ ความท้าทาย

และความสนใจ มากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 แต่แรงงูใจในพุทธิปัญญาด้านความวิตกกังวล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.1.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนและผลต่างของคะแนนเฉลี่ยแรงงูใจในพุทธิปัญญาของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลอง 3 ครั้ง และหลังการทดลอง พบว่าหลังการทดลอง นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยแรงงูใจในพุทธิปัญญาสูงสุด มากกว่าก่อนการทดลองและระหว่างการทดลองทั้ง 3 ครั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย เมื่อวิเคราะห์แรงงูใจในพุทธิปัญญาเป็นรายด้าน พบว่าภายหลังการทดลองนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยแรงงูใจในพุทธิปัญญาด้านความเป็นไปได้ของความสำเร็จ ความท้าทาย และความสนใจ มากกว่าก่อนการทดลองและระหว่างการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคะแนนเฉลี่ยแรงงูใจในพุทธิปัญญาด้านความวิตกกังวล หลังการทดลองไม่แตกต่างกับก่อนการทดลอง และระหว่างการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปได้ว่า ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงงูใจในพุทธิปัญญา เพื่อส่งเสริมสมรรถนะพื้นฐานวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล สามารถพัฒนาแรงงูใจในพุทธิปัญญา โดยรวมของนักศึกษาพยาบาลได้อย่างชัดเจน กล่าวคือ หลังการทดลอง นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยแรงงูใจในพุทธิปัญญาโดยรวม และในรายด้านความเป็นไปได้ของความสำเร็จ ความท้าทาย และความสนใจ สูงกว่ากลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองและระหว่างการทดลอง ถึงแม้ว่าแรงงูใจในพุทธิปัญญาด้านความวิตกกังวลไม่มีการพัฒนาเพิ่มสูงขึ้น แสดงว่าในภาพรวมระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงงูใจในพุทธิปัญญาที่ใช้ สามารถพัฒนาให้นักศึกษาพยาบาลเกิดแรงงูใจในพุทธิปัญญาได้ ซึ่งมีผลทำให้กระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาดีขึ้น

2.2 ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล

2.2.1 การเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการสอบกลางภาคเรียนและสอบปลายภาคเรียน พบว่านักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

2.2.2 การเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการสอบกลางภาคเรียนและสอบปลายภาคเรียน จำแนกเป็นคะแนนทดสอบปรนัย และคะแนนทดสอบอัตนัยประยุกต์ พบว่านักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยแบบทดสอบ

ปรนัยและคะแนนเฉลี่ยแบบทดสอบอัตนัยประยุกต์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปได้ว่า ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา สามารถส่งเสริมสมรรถนะพื้นฐานวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างชัดเจน กล่าวคือ นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากแบบทดสอบปรนัยและแบบทดสอบอัตนัยประยุกต์ ทั้งการสอบกลางภาคเรียนและสอบปลายภาคเรียน สูงกว่ากลุ่มควบคุม แสดงว่า การใช้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา สามารถพัฒนานักศึกษาพยาบาล ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ดีกว่าระบบการเรียนการสอนโดยวิธีตามปกติ

2.3 ผลการวิเคราะห์สัมพันธภาพระหว่างบุคคลของนักศึกษาพยาบาล

2.3.1 ระดับการยอมรับซึ่งกันและกัน

1) การเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง พบว่า นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยระดับการยอมรับซึ่งกันและกันสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย แต่ระหว่างการทดลอง นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีคะแนนเฉลี่ยระดับการยอมรับซึ่งกันและกันไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2) การวิเคราะห์ความแปรปรวนและผลต่างของคะแนนเฉลี่ยระดับการยอมรับซึ่งกันและกันในนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลอง 3 ครั้งและหลังการทดลอง พบว่าหลังการทดลอง นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยระดับการยอมรับซึ่งกันและกัน สูงกว่าก่อนการทดลอง และระหว่างการทดลองครั้งที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย แต่ไม่แตกต่างกับระหว่างการทดลองครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3.2 พฤติกรรมการสื่อสาร

1) การเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง พบว่านักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีลักษณะการสื่อสารแบบสองทางจำนวนมากว่ากลุ่มควบคุม และมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสื่อสารสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

2) การวิเคราะห์ความแปรปรวนและผลต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสื่อสารในนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลอง 3 ครั้งและหลังการ

ทดลอง พบว่าหลังการทดลอง นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสื่อสารสูงกว่าก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลองครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย แต่ไม่แตกต่างกับระหว่างการทดลองครั้งที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปได้ว่า ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา สามารถส่งเสริมสมรรถนะพื้นฐานวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลในด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ทั้งระดับการยอมรับซึ่งกันและกัน และพฤติกรรมการสื่อสารได้อย่างชัดเจน กล่าวคือ หลังการทดลอง นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยระดับการยอมรับซึ่งกันและกันและคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสื่อสารสูงกว่ากลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองและระหว่างการทดลอง นอกจากนี้ยังมีลักษณะการสื่อสารแบบสองทาง แสดงว่านักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีการพัฒนาที่ดีในด้านการยอมรับซึ่งกันและกัน และการสื่อสาร ซึ่งลักษณะดังกล่าวก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคคล

2.4 ผลการวิเคราะห์เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

2.4.1 การเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

หลังการทดลอง พบว่านักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลโดยรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย เมื่อวิเคราะห์เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลเป็นรายด้าน พบว่า ภายหลังจากทดลองนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลในด้านการยอมรับจากสังคม ด้านลักษณะวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงาน และด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4.2 การเปรียบเทียบในนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

พบว่าหลังการทดลอง นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลโดยรวม สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย เมื่อวิเคราะห์เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลเป็นรายด้าน พบว่า ภายหลังจากทดลอง นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลในด้านการยอมรับจากสังคม ด้านลักษณะวิชาชีพ และด้านการปฏิบัติงาน สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 แต่คะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลในด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติ หลังการทดลองและก่อนการทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปได้ว่า ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา สามารถส่งเสริมสมรรถนะพื้นฐานวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลในด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ได้อย่างชัดเจน กล่าวคือ หลังการทดลอง นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลโดยรวมและในรายด้าน ในด้านการยอมรับจากสังคม ด้านลักษณะวิชาชีพ และด้านการปฏิบัติงานสูงกว่ากลุ่มควบคุมและก่อนการทดลอง แสดงว่าการใช้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา สามารถพัฒนานักศึกษาพยาบาลในด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลได้

2.5 ผลการวิเคราะห์ทักษะการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

การเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง พบว่านักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการปฏิบัติการพยาบาลโดยรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย และเมื่อวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยทักษะการปฏิบัติการพยาบาลในแต่ละระยะ พบว่า นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการปฏิบัติการพยาบาลในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด และระยะหลังคลอด สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

สรุปได้ว่า ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา สามารถส่งเสริมสมรรถนะพื้นฐานวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลในด้านทักษะการปฏิบัติการพยาบาลได้ อย่างชัดเจน กล่าวคือนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการปฏิบัติการพยาบาลทั้งในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด และระยะหลังคลอด สูงกว่ากลุ่มควบคุม แสดงว่าระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา สามารถพัฒนานักศึกษาพยาบาลในด้านทักษะการปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจำเป็นต่อวิชาชีพการพยาบาล เพื่อความปลอดภัยและความมั่นใจของผู้รับบริการ

2.6 ผลการวิเคราะห์แบบประเมินตนเองของผู้เรียน

2.6.1 การกำหนดเป้าหมายและสิ่งที่คาดหวังของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองที่ใช้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น พบว่า ก่อนการทดลองให้นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองกำหนดเป้าหมาย และสิ่งที่คาดหวังในการเรียนวิชาหลักการพยาบาลมารดาและทารก โดยนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองส่วนใหญ่กำหนดเป้าหมายในการเรียนวิชานี้ คือ จะตั้งใจเรียน เพื่อให้เข้าใจเนื้อหา มีความรู้ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 64.10 และสิ่งที่คาดหวังในการเรียนวิชานี้ คือ นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติต่อตนเองและให้

ความรู้กับผู้อื่น จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 38.89 สำหรับหลังการทดลองนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองส่วนใหญ่ได้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจมากขึ้น จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 และสิ่งที่ได้รับตามความคาดหวังจากการเรียนในวิชานี้ ส่วนใหญ่ คือ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ได้จริง ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และสามารถถ่ายทอดสู่บุคคลอื่นได้ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66

2.6.2 คุณลักษณะทางด้านแรงจูงใจในพุทธิปัญญาของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองที่ใช้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น พบว่านักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ สามารถตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนและเฉพาะเจาะจง ตั้งระดับความมุ่งหวังให้เหมาะสมกับความสามารถที่แท้จริง ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถแสดงความคิดเห็น มีความมุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จ สามารถคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหาได้ โดยครอบคลุมปัจจัยแรงจูงใจในพุทธิปัญญา ทั้ง 4 ลักษณะ คือ ความเป็นไปได้ของความสำเร็จ ความท้าทาย ความสนใจและความวิตกกังวล สรุปได้ดังที่นักศึกษากล่าวว่า “คาดหวังไว้ว่าจะมีความรู้ ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น และจะสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในภาคทฤษฎีหรือในการปฏิบัติได้ กล้าแสดงออกเมื่อเวลาอภิปรายหน้าชั้นเรียน รู้สึกตัวเองมีความสามารถที่จะนำความรู้ที่มีถ่ายทอดให้กับผู้อื่นได้รับรู้ การแสดงความคิดเห็นในส่วนตัวเองเข้าใจ และทำให้งานกลุ่มสรุปประเด็นได้ชัดเจนขึ้น มีการช่วยเหลือกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี บรรลุเป้าหมาย ภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ สามารถทำให้คนอื่นเข้าใจ อธิบายสิ่งที่เรารู้ให้เพื่อนในกลุ่มได้รู้ด้วย และรู้ว่าเราก็มีความสามารถ ทำให้เพื่อนเข้าใจตรงกัน สามารถตอบคำถามได้ถูกต้องและได้รับรางวัล สามารถแก้ปัญหาในกรณีศึกษาได้ค่อนข้างตรงประเด็น ได้นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนและเป็นที่ยอมรับของเพื่อน มีความมั่นใจเพิ่มขึ้น มีการเรียนแบบศึกษาด้วยตนเอง หาคำตอบจากปัญหาที่เกิดขึ้น ฝึกให้รู้จักคิดมากกว่าการนั่งฟังอาจารย์พูดหน้าห้อง ทำให้ได้รับการฝึกการคิดอย่างมีเหตุผล เพิ่มทักษะทั้งทางด้านความคิดและการฟังมากขึ้น การยอมรับฟังสมาชิกในกลุ่ม ทำให้พัฒนาความคิด กล้าทำกล้าคิดมากขึ้น มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในกลุ่มในการศึกษากรณีศึกษา ฝึกคิด วิเคราะห์ วิจาร์ณ ใช้ความคิดแสดงเหตุผลในกลุ่ม สามารถวิเคราะห์ปัญหา สมมติฐานและคิดแนวทางแก้ไขปัญหาจากการทำกิจกรรมกลุ่มได้ ได้มีส่วนร่วมในการทำงานเป็นกลุ่ม ร่วมงานกับเพื่อนเต็มที่ ได้ทำกิจกรรมกลุ่มที่สนุกมากๆ รู้สึกสนุกในการเรียน ชิวโม่งแรกที่ได้เรียน โดยการทำกิจกรรมกลุ่ม รู้สึกกังวล ตื่นเต้น แต่พอทำหลายๆ ครั้ง ที่สำคัญได้ลงมือปฏิบัติด้วย ก็ทำให้เข้าใจยิ่งขึ้น ซึ่งการทำกลุ่มทำให้เรารู้เกี่ยวกับเนื้อหานั้นๆ ได้ดีกว่านั่งฟังเฉยๆ มาถึงวันสุดท้ายที่เรียนรู้สึกที่ตัวเองชอบวิชานี้พอสมควรไม่วิตกกังวลแล้วค่ะ”

สรุปได้ว่า ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา เพื่อส่งเสริมสมรรถนะพื้นฐานวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล สามารถพัฒนาแรงจูงใจในพุทธิปัญญาของนักศึกษาได้อย่างชัดเจน ทั้งในด้านความเป็นไปได้ของความสำเร็จ ความท้าทาย และความสนใจ กล่าวคือ นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ สามารถกำหนดเป้าหมายและสิ่งที่คาดหวังในการเรียนรู้และทำกิจกรรม รับผิดชอบต่อความสามารถและความก้าวหน้าของตนเองในการที่จะบรรลุเป้าหมาย มีความมุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จ สามารถแสดงความคิดเห็น ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้

3. ผลการติดตามระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา ที่มีต่อการเรียนของนักศึกษาพยาบาล

ผลการติดตามระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา ภายหลัง 12 สัปดาห์ที่ทดลองใช้ระบบการเรียนการสอน เมื่อนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 โดยการสัมภาษณ์อาจารย์ 8 ท่านที่สอนนักศึกษาในหมวดวิชาพื้นฐานวิชาชีพและหมวดวิชาชีพการพยาบาล ในภาคต้น ปีการศึกษา 2546 จำนวน 4 รายวิชา คือ วิชาเภสัชวิทยา วิชาจิตวิทยาพัฒนาการ วิชาหลักการพยาบาลพื้นฐาน วิชาโภชนาการและโภชนบำบัด เกี่ยวกับพฤติกรรมในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองในภาพรวม สัมภาษณ์ผู้เรียนโดยการสุ่มนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองจำนวน 10 คน เกี่ยวกับลักษณะแรงจูงใจในพุทธิปัญญา และทดสอบนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำนวน 70 คน โดยใช้แบบวัดแรงจูงใจในพุทธิปัญญา สรุปได้ดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจในพุทธิปัญญาของนักศึกษาพยาบาล

3.1.1 การเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ระยะติดตาม พบว่านักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยแรงจูงใจในพุทธิปัญญาสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อวิเคราะห์ในรายด้าน พบว่านักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยแรงจูงใจในพุทธิปัญญา ด้านความเป็นไปได้ของความสำเร็จและความท้าทายมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่แรงจูงใจในพุทธิปัญญาด้านความวิตกกังวลและความสนใจไม่แตกต่างกับกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.1.2 การสัมภาษณ์ผู้เรียน โดยการสุ่มนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง จำนวน 10 คน สัมภาษณ์เกี่ยวกับลักษณะแรงจูงใจในพุทธิปัญญาด้านความเป็นไปได้ของความสำเร็จ ความท้าทาย ความสนใจ และความวิตกกังวล พบว่า นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองทั้ง 10 คน ได้ตั้งเป้าหมายและความคาดหวังในการเรียนภาคต้น โดยตั้งเป้าหมายว่าจะเรียนให้ดีที่สุด จะพยายาม

เรียนอย่างตั้งใจ ต้องการเรียนอย่างเข้าใจ ได้รับความรู้อย่างเต็มที่ และคาดหวังว่าจะมีผลการเรียนที่ดีขึ้น สามารถสอบผ่าน ได้เกรดเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.6-3.5 สามารถนำความรู้ไปใช้ในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล ในชีวิตประจำวันและช่วยเหลือผู้อื่นได้ถูกต้อง นักศึกษาจะรู้สึกว่าคุณประสบความสำเร็จ เกิดความภาคภูมิใจ ดีใจ มีกำลังใจ เกิดพลังในตนเองที่สามารถตอบคำถามอภิปรายแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน แสดงให้เห็นว่ามีความรู้ เข้าใจถูกต้อง ตรงประเด็น เป็นที่ยอมรับจากอาจารย์และเพื่อนๆ นอกจากนี้ภายหลังจากเรียนนักศึกษาจำนวน 6 คนได้ประเมินและสำรวจตนเองทุกครั้ง ซึ่งพอใจผลการเรียนในระดับปานกลาง-มาก ขณะที่นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองจำนวน 4 คน ได้ประเมินและสำรวจตนเองเป็นบางครั้งภายหลังจากเรียน ไม่พอใจผลการเรียนหรือพอใจผลการเรียนเพียงเล็กน้อย สำหรับความท้าทาย นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองทั้ง 10 คน เห็นว่ากิจกรรมหรืองานที่ได้รับมอบหมาย ทำหาย ตื่นเต้นที่สามารถปฏิบัติได้ มีความมุ่งมั่นในการทำให้ได้ดีและสำเร็จ รู้สึกสนุกได้ทำงานเป็นกลุ่ม ต้องใช้ความพยายามในการค้นหาข้อมูล ทั้งนี้ นักศึกษาคิดว่าตนเองจะทำงานหรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จได้ ในส่วนของความสนใจ นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองจำนวน 3 คนที่มีการทบทวนบทเรียนจากเอกสารประกอบการสอน หรือค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือที่ซื้อส่วนตัวและหนังสือในห้องสมุดทุกครั้งก่อนเข้าเรียน นักศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 7 คน จะทบทวนบทเรียนและค้นคว้าจากห้องสมุดบ้างเป็นบางครั้ง ก่อนเข้าเรียน นอกจากนี้ความสนใจของนักศึกษาในชั้นเรียน นักศึกษาจำนวน 6 คน ได้ซักถาม แสดงความคิดเห็น ขณะที่นักศึกษาบางส่วนจำนวน 4 คน ไม่ได้ซักถามหรือแสดงความคิดเห็นและมีการทำงานอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับบทเรียน โดยพูดคุยกับเพื่อน หลับ อ่านหนังสือสำหรับการสอบวิชาอื่น ในด้านความวิตกกังวล นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองส่วนใหญ่ จำนวน 9 คน รู้สึกกังวลกับการทำกิจกรรมหรืองานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด เนื่องจากเนื้อหาไม่เข้าใจงานที่ทำ แบ่งเวลาไม่ถูกต้อง การทำงานเป็นกลุ่มเกรงว่าเพื่อนแต่ละคนจะหาข้อมูลไม่ครบถ้วน ต้องการค้นข้อมูลให้สมบูรณ์มากที่สุด เกรงว่างานจะไม่ดีเท่าที่ควร และมีงานจากหลายๆ วิชาในเวลาใกล้เคียงกัน ขณะที่มิ้นักศึกษาเพียง 1 คนที่ไม่รู้สึกกังวลเพราะได้ทำงานร่วมกันเป็นขั้นตอนตามที่วางไว้ เกี่ยวกับความรู้สึกกดดันในการเรียน นักศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 7 คน จะรู้สึกกดดันบ้าง เวลาที่ตอบคำถามไม่ได้ ผลการสอบไม่ดีเท่าที่ควร เนื้อหาในการเรียนมาก บางหัวข้อเรียนไม่เข้าใจ แต่อย่างไรก็ตามทุกคนไม่หมดกำลังใจในการเรียน จะพยายามให้มากขึ้น มุมานะ อดทน ทบทวนอ่านหนังสือให้มากขึ้น สอบถามจากเพื่อนหรืออาจารย์ในหัวข้อที่ไม่เข้าใจ

สรุปได้ว่า นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีแรงจูงใจในพุทธิปัญญา ในด้านความเป็นไปได้ของความสำเร็จ ความท้าทาย และความสนใจ คือ สามารถตั้งเป้าหมายและตั้งระดับความคาดหวังในการเรียน มีความมุ่งมั่นในการทำงานหรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการเตรียม

ตัวและให้ความสนใจในการเรียน

3.1.3 การสัมภาษณ์อาจารย์ จากการวิเคราะห์ข้อมูลของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง ระยะติดตาม ภายหลังที่เรียนรู้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา โดยการสัมภาษณ์อาจารย์ 8 ท่านที่สอนวิชาหมวดพื้นฐานวิชาชีพ และหมวดวิชาชีพการพยาบาล จำนวน 4 รายวิชา คือ วิชาเภสัชวิทยา วิชาจิตวิทยาพัฒนาการ วิชาหลักการพยาบาลพื้นฐาน วิชาโภชนาการและโภชนบำบัด ในภาคต้น ปีการศึกษา 2546 เกี่ยวกับพฤติกรรมในการเรียนของ นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองในภาพรวม พบว่านักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองบางส่วนประมาณ 2-8 คนที่นั่งด้านหน้าชั้นเรียนจะมีการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียน โดยสามารถตอบคำถามได้เมื่อ อาจารย์ตั้งคำถามหรือทบทวนบทเรียนก่อนเรียน และได้ปฏิบัติงานที่อาจารย์ได้มอบหมายให้ทำ ล่วงหน้าทั้งที่เป็นรายบุคคลและงานกลุ่มสำหรับการเรียนครั้งต่อไป สำหรับในด้านความสนใจ กระตือรือร้น และมีส่วนร่วมในการเรียน พบว่านักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองส่วนใหญ่เข้าชั้นเรียน ตรงตามเวลา จะมีนักศึกษาบางคนประมาณ 1-3 คนซึ่งในบางครั้งก็เข้าชั้นเรียนช้าเกิน 15 นาที โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฝึกปฏิบัติการพยาบาลในห้องปฏิบัติการพยาบาล นักศึกษาส่วนใหญ่จะเข้า ห้องปฏิบัติการพยาบาลไม่ตรงเวลา แต่นักศึกษาส่วนใหญ่สนใจ และตั้งใจเรียนดี ฟังผู้สอน จด บันทึกละเอียดที่ผู้สอนอธิบายในสมุดหรือเอกสารประกอบการสอน ไม่พบนักศึกษาทำงานอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง กับวิชาเรียน ถึงแม้จะมีนักศึกษาบางคนประมาณ 2-3 คนที่เหม่อ มองไปทางประตู หลัง พูดคุยกับเพื่อนในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกันกับวิชาเรียน นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพยายาม ตั้งใจและ กระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จตามเวลาที่กำหนด ส่วนการมีส่วนร่วมในการเรียนนั้นนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองบางคนที่ตอบคำถามโดยไม่ต้องรอให้เรียกชื่อ และบางครั้งมีการถามคำถามที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนทั้งในชั้นเรียน ห้องปฏิบัติการพยาบาล และภายหลังเรียน นอกจากนี้นักศึกษาส่วนใหญ่จะรับฟังความคิดเห็นเมื่ออาจารย์หรือเพื่อนในชั้นเรียนอภิปราย แสดงความคิดเห็น แต่จะมีนักศึกษาเพียงบางส่วนประมาณ 5-7 คน ที่ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น สำหรับความสามารถคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา นั้น จะมีนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง บางคนประมาณ 3-5 คนที่สามารถคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้ในชั้นเรียน

สรุปได้ว่า นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองที่ได้เรียนรู้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการเรียนที่ดี นั่นคือ ให้ความสนใจ ตั้งใจเรียนดี กระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด และมีส่วนร่วมในการเรียนทั้งตอบคำถามและอภิปราย แสดงความคิดเห็น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา สามารถพัฒนา นักศึกษาพยาบาลได้อย่างชัดเจน กล่าวคือ นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยแรงจูงใจ ในพุทธิปัญญา สูงกว่ากลุ่มควบคุม มีพฤติกรรมในการเรียนที่ดี และมีคุณลักษณะแรงจูงใจในพุทธิ ปัญญาทั้งในด้านความเป็นไปได้ของความสำเร็จ ความท้าทาย และความสนใจ

4. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา

ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมต่อการจัด การเรียนการสอน โดยการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองที่ใช้ระบบการ เรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น กับนักศึกษาพยาบาลกลุ่มควบคุมที่ ใช้ระบบการเรียนการสอนตามปกติ สรุปได้ดังนี้

4.1 การเปรียบเทียบ การประเมินการจัดการเรียนการสอนวิชาหลักการพยาบาลมารดา และทารก โดยนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่านักศึกษาพยาบาลกลุ่ม ทดลองประเมินการจัดการเรียนการสอน การประเมินตนเองของนักศึกษา และการสอนของ อาจารย์ สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

4.2 นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองประเมินการเรียนการสอนวิชาหลักการพยาบาล มารดาและทารก จำแนกเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

4.2.1 การจัดการเรียนการสอน ประเมินคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ในประเด็นวัตถุประสงค์ของวิชาที่ชัดเจน และอาจารย์ผู้สอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา

4.2.2 การประเมินตนเองของนักศึกษา ให้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด ในประเด็นเมื่อจบ การเรียนในวิชานี้แล้ว ได้รับความรู้และเข้าใจในเนื้อหาวิชา

4.2.3 การสอนของอาจารย์ ประเมินคะแนนเฉลี่ยสูงสุดในประเด็น มีบุคลิกภาพ เหมาะสม รองลงมา คือ ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการสอน และสอนเนื้อหาได้ตรงตามวัตถุประสงค์

สรุปได้ว่า นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีความคิดเห็น และประเมินระบบการเรียน การสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน การประเมินตนเองของ นักศึกษา และประเมินการสอนของอาจารย์ ได้ดีกว่านักศึกษาพยาบาลกลุ่มควบคุมที่ใช้ระบบการ เรียนการสอนตามปกติอย่างชัดเจน แสดงว่าระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา มีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

จากผลการทดลองและติดตามระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา เพื่อส่งเสริมสมรรถนะพื้นฐานวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล มีประเด็นการอภิปราย 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การพัฒนาระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา
2. ประสิทธิภาพของระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา

โดยมีรายละเอียดการอภิปราย ดังนี้

1. การพัฒนาระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา

การพัฒนาระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา เพื่อส่งเสริมสมรรถนะพื้นฐานวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มาบูรณาการให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา และการศึกษาทางพยาบาลศาสตร์ ดังได้กล่าวมาแล้ว โดยหลักการของระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ประการ คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการเรียนการสอน ผลลัพธ์ และข้อมูลป้อนกลับ

ปัจจัยนำเข้า หมายถึง ปรัชญา วัตถุประสงค์ของหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ผู้เรียน ผู้สอน สภาพแวดล้อมและสิ่งสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน

กระบวนการ หมายถึง การเตรียมการ การดำเนินการเรียนการสอน และการประเมินผล การเรียนการสอน

ผลลัพธ์ หมายถึง ความสามารถหรือผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนตามจุดประสงค์

ข้อมูลป้อนกลับ หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลภายหลังการเรียนการสอน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ มาปรับปรุงการเรียนการสอน

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ดังที่กิดานันท์ มลิทอง (2540) กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบเป็นวิธีการที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นั่นคือ การจัดองค์ประกอบต่างๆ ของการเรียนการสอนให้มีความสัมพันธ์กันเป็นระบบเพื่อสะดวกต่อการนำไปสู่จุดหมายปลายทางของการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ ระบบจะประกอบด้วยข้อมูลนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลลัพธ์ (Output) และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

นอกจากนี้ระบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จะเน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา โดยสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจภายในตัวเอง ซึ่งจะมีผลต่อการกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งตามความต้องการหรือตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และการสร้างแรงจูงใจภายนอกจากผู้สอน โดยการทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน ทั้งนี้จะมีความจำเป็นอย่างยิ่งเป็นหัวใจของการสอนในการที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจเรียน ตั้งใจเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป (ธงชัย สันติวงษ์, 2535; กฤษณา ศักดิ์ศรี, 2530; พิงพิศ วีระฉายา, 2530; สุรพันธ์ ตันศรีวงษ์, 2538) เนื่องจากการเรียนการสอนจะประสบผลสำเร็จไม่ได้เลยหากว่าผู้เรียนไม่ได้สนใจในบทเรียน จำเป็นที่ผู้สอนจะต้องเตรียมในการสร้างแรงจูงใจไว้ล่วงหน้าเพื่อที่จะได้นำมาใช้ เพื่อจูงใจให้ผู้เรียนสนใจและตั้งใจเรียน ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน ช่วยให้ทราบถึงความสามารถและความถนัดของตน มีการทำงานตามความสามารถและความถนัด มีความอดสาหะมานะพยายามในการทำกิจกรรม ทำให้เกิดพลังเกิดความพร้อมในการเรียน ช่วยกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมในทางที่ชอบที่ควร ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอน การทำงานและกิจกรรมต่างๆ ช่วยตอบสนองความต้องการของบุคคล และก่อให้เกิดความสนใจ เช่น ความต้องการความสำเร็จ และช่วยให้ทราบความก้าวหน้าและข้อบกพร่องของตน ดังนั้นการจูงใจจึงเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนการสอน เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การสอนเกิดประสิทธิภาพ คือ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ดีขึ้น

แรงจูงใจในพุทธิปัญญา คือ สภาวะของบุคคลที่จะก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ หรือที่ทำให้กระบวนการทางปัญญา มีความเข้มข้นมากขึ้น โดยอาศัยองค์ประกอบทั้งพุทธิปัญญาและปัจจัยแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอก 4 ประการ ได้แก่ 1) ความเป็นไปได้ของความสำเร็จ คือ การที่ผู้เรียนได้รับรู้ความสามารถของตนเองในการทำกิจกรรมต่างๆ ให้ประสบผลสำเร็จ ด้วยการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนและเฉพาะเจาะจง ตั้งระดับความมุ่งหวังให้เหมาะสมกับความสามารถที่แท้จริง 2) ความท้าทาย คือ การที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียนด้วยกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสามารถ มีความยากปานกลาง มั่นใจว่าผู้เรียนไม่รู้สึกรู้สึกเบื่อว่างานนั้นง่ายเกินไป หรือหมดกำลังใจที่จะทำงานเมื่อรู้สึกรู้สึกว่างานนั้นยากเกินไป 3) ความสนใจ คือ สิ่งที่ผู้เรียนให้ความสนใจต่อกิจกรรม สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ สิ่งแวดล้อม และบรรยากาศในชั้นเรียน และ 4) ความวิตกกังวล คือ การที่ผู้เรียนรู้สึกกดดัน ละอายและกลัวที่จะไม่ประสบผลสำเร็จในการทำกิจกรรม ดังที่ฟลาวเวลล์ (Flavell, 1985) และเพ็ญพิไล ฤทธาคนานนท์ (2536) ได้ให้ความหมายแรงจูงใจในพุทธิปัญญา ว่าหมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ที่ทำให้เกิดกระบวนการทางปัญญาหรือที่ทำให้กระบวนการทางปัญญา มีความเข้มข้นมากขึ้น นอกจากนี้ วอลล์มีเยอร์และเรนเบิร์ก (Vollmeyer and Rheinberg, 1999;

2000) กล่าวว่า แรงจูงใจในพุทธิปัญญา เป็นสภาวะของบุคคลที่เกิดการเรียนรู้ โดยอาศัยองค์ประกอบทั้งพุทธิปัญญาและปัจจัยแรงจูงใจ ได้แก่ ความท้าทาย ความสนใจ ความเป็นไปได้ของความสำเร็จ และความวิตกกังวล ซึ่งจะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับรูปแบบวิธีการสร้างแรงจูงใจในการเรียนที่เรียกว่า ARCS Model ของเคลเลอร์ (Keller, 1983; 1987) ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการ คือ 1) การเอาใจใส่ (Attention) 2) ความสัมพันธ์กัน (Relevance) 3) ความเชื่อมั่น (Confidence) และ 4) ความพึงพอใจ (Satisfaction) อย่างไรก็ตามระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ได้บูรณาการแนวคิดการสร้างแรงจูงใจในการเรียนและการเรียนการสอนที่ส่งเสริมพุทธิปัญญา ซึ่งเป็นลักษณะการเรียนการสอนเชิงรุกและการเรียนการสอนคิดวิเคราะห์ โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามการสอนแบบร่วมมือ การสอนแบบอภิปราย การสอนแบบกรณีศึกษา การสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก และการสอนแบบสืบสอบ ที่เป็นลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียน มีการพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาในขั้นสูง นั่นคือ การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และการประเมินผล ดังที่บลูมและคณะ (Bloom, et al., 1956) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับลำดับขั้นการเรียนรู้ ตามหลักของแทกโซโนมี (Taxonomies) ในกลุ่มพุทธิพิสัย หรือกลุ่มความรู้ (Cognitive Domain) ที่เกี่ยวกับความรู้ที่ระลึกได้ หรือจำได้ และการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางสมองและทักษะ ที่แยกได้ 6 ระดับ คือ ความรู้-ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ซึ่งในระดับสูง คือ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินค่า เช่นเดียวกับที่ ประยูทธ ปยุตโต (2538) ได้ให้ความหมายพุทธิปัญญา ว่าหมายถึง สติปัญญาระดับสูง ซึ่งหมายถึง ความรู้ ความคิด การใช้เหตุผล หรือความคิดสร้างสรรค์ หรือที่ฟลาวเวลล์ (Flavell, 1985) ได้กล่าวว่า พุทธิปัญญา หมายถึง กระบวนการทางปัญญาระดับสูง และผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการนั้น จึงหมายถึงสิ่งที่เรียกว่า ความรู้ เขาวินิจฉัยปัญหา ความคิด จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ การวางแผน การใช้เหตุผล การอนุมาน การแก้ปัญหา การใช้สัญลักษณ์ และการคิดฝัน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตรา 24 ที่กำหนดว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

2. ประสิทธิผลของระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา

จากผลการทดลองใช้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา เพื่อส่งเสริมสมรรถนะพื้นฐานวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล การติดตามผล และผลการวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อ

พิจารณาโดยรวมแล้วพบว่า ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สามารถพัฒนาและส่งเสริมสมรรถนะพื้นฐานวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลได้อย่างครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งในด้านแรงจูงใจในพุทธิปัญญา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างบุคคล เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล และทักษะการปฏิบัติการพยาบาล ซึ่งมีรายละเอียดในการอภิปรายผลดังต่อไปนี้

2.1 แรงจูงใจในพุทธิปัญญา

ผลการเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลองและระยะติดตาม พบว่าหลังการทดลอง นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยแรงจูงใจในพุทธิปัญญาสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ระหว่างการทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจากได้ใช้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญาในภาคฤดูร้อน ประมาณ 8 สัปดาห์ ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาที่ค่อนข้างสั้น จึงไม่เห็นการพัฒนาแรงจูงใจในพุทธิปัญญาของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองในระหว่างการทดลอง เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่าระหว่างการทดลองและหลังการทดลอง นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีแรงจูงใจในพุทธิปัญญาด้านความท้าทายและความสนใจ สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ขณะที่แรงจูงใจในพุทธิปัญญาด้านความเป็นไปได้ของความสำเร็จ นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะหลังการทดลองเท่านั้น แต่แรงจูงใจในพุทธิปัญญาด้านความวิตกกังวลนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งในระหว่างการทดลองและหลังการทดลอง ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนรายวิชาหลักการพยาบาลมารดาและทารก นอกจากการเรียนในชั้นเรียนนักศึกษาจะต้องมีการฝึกปฏิบัติการพยาบาลในสถานการณ์จำลองที่ห้องปฏิบัติการพยาบาลให้ได้ ซึ่งแตกต่างจากวิชาอื่นที่นักศึกษาเคยเรียน กอปรกับการเรียนในภาคฤดูร้อนเป็นช่วงเวลาที่สั้น จึงมีเวลาน้อยในการเตรียมตัวและฝึกปฏิบัติ และเป็นวิชาที่นักศึกษาเรียนเพิ่มนอกเหนือวิชาอื่นๆ ในภาคฤดูร้อน ทำให้เรียนเพิ่มมากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการวิจัย ดังนั้นนักศึกษาจึงค่อนข้างมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการสอบและเกรงจะปฏิบัติการพยาบาลไม่ได้ ซึ่งต้องปฏิบัติการพยาบาลและสอบการปฏิบัติเป็นรายบุคคล มีเวลาเตรียมตัวน้อย ต้องใช้เวลาเรียนในแต่ละครั้งนานเพิ่มเป็นสองเท่าของการเรียนในภาคปกติ ซึ่งสอดคล้องกับที่นักศึกษาประเมินภายหลังการจัดการเรียนการสอนว่า ควรจัดเวลาสอนให้น้อยกว่านี้ รู้สึกว่าหนักมาก ควรใช้เวลาเรียนให้มากกว่านี้ เวลาที่ใช้เรียนและระยะเวลาสำหรับการเรียนกระตุ้นขีดเกินไป ควรให้มีการฝึกปฏิบัติเพิ่มมากขึ้น ควรจะมีเวลาในการเรียนและการปฏิบัติให้มากกว่านี้ ใช้เวลาในการเรียนแต่ละครั้งนานเกินไป ควรมีการสาธิตการฝึกปฏิบัติมากกว่านี้ รู้สึกเหนื่อยเป็นบางครั้ง

เพราะว่าเรียนใช้เวลานานเกินไป กลัวทำข้อสอบและปฏิบัติไม่ได้ เนื้อหาการเรียนการสอนมากจำได้ไม่หมดและสับสน กลัวว่าจะไม่มีเวลาทบทวน กลัวจะเรียนไม่รู้เรื่องและนำไปปฏิบัติไม่ได้เนื่องจากไม่ค่อยมีเวลา ไม่สามารถจะฝึกปฏิบัติได้ทันเวลาและในการเตรียมตัวสอบ และสอดคล้องกับการศึกษาของสุวรรณ อานุสันติ (2541) ที่พบว่าต้นเหตุความเครียดด้านการเรียนที่ทำให้นักศึกษา มีความเครียด วิตกกังวล ระดับมาก คือ มีเนื้อหาวิชามาก ทำให้ยากต่อการจดจำ รองลงมา คือ กลัวการสอบ ไม่มีเวลาทบทวนสิ่งที่เรียน ไม่มีเวลาพักผ่อน

อย่างไรก็ตามหลังการทดลอง นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีแรงจูงใจในพุทธิปัญญาโดยรวมและในด้านความเป็นไปได้ของความสำเร็จ ความท้าทายและความสนใจ สูงกว่าก่อนทดลอง และระหว่างการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยจะสร้างแรงจูงใจในพุทธิปัญญาให้กับนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองตลอดเวลา ในชั้นเรียน ขณะทำกิจกรรมและภายหลังการทำกิจกรรม ทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม เพื่อให้ให้นักศึกษาเกิดแรงจูงใจในพุทธิปัญญา ซึ่งสอดคล้องกับที่นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองประเมินตนเองว่า ภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมในการทำให้คนอื่นเข้าใจ อธิบายสิ่งที่รู้ให้เพื่อนในกลุ่มได้รู้ และรู้ว่าตนเองก็มีความสามารถทำให้เพื่อนเข้าใจตรงกัน สามารถตอบคำถามได้ถูกต้องและได้รับรางวัล สามารถแก้ปัญหาในกรณีศึกษาได้ค่อนข้างตรงประเด็น ได้นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนและเป็นที่ยอมรับของเพื่อน มีความมั่นใจเพิ่มขึ้น มีส่วนร่วมในการทำงานเป็นกลุ่ม มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำให้ได้รับการฝึกการคิดอย่างมีเหตุผล กล้าคิดกล้าทำมากขึ้น เพิ่มทักษะทั้งทางด้านความคิด และการฟังมากขึ้น การยอมรับฟังสมาชิกในกลุ่ม สำหรับแรงจูงใจในพุทธิปัญญาด้านความวิตกกังวลไม่แตกต่างกับก่อนการทดลอง และระหว่างการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับที่นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองส่วนใหญ่ประเมินตนเองว่า ศัพท์ภาษาอังกฤษมากจำได้ไม่หมดและสับสน กลัวทำข้อสอบและปฏิบัติไม่ได้ เนื้อหาการเรียนการสอนมาก กลัวว่าจะไม่มีเวลาทบทวน เนื่องจากไม่ค่อยมีเวลา ไม่สามารถที่จะฝึกปฏิบัติได้ทันเวลาและในการเตรียมตัวสอบ ถึงแม้ว่าจะมีนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองบางคนประเมินตนเองว่า ในช่วงแรกที่ได้เรียนโดยการทำกิจกรรมกลุ่ม รู้สึกกังวล ตื่นเต้น แต่พอทำหลายๆ ครั้ง ที่สำคัญได้ลงมือปฏิบัติด้วยก็ทำให้เข้าใจยิ่งขึ้น ซึ่งการทำกลุ่มทำให้รู้เกี่ยวกับเนื้อหานั้นๆ ได้ดีกว่าการนั่งฟังเฉยๆ มาถึงวันสุดท้ายที่เรียน รู้สึกว่าตัวเองชอบวิชานี้พอสมควร ไม่วิตกกังวล

สำหรับการติดตามผล ภายหลังใช้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา 12 สัปดาห์ ในภาคต้น ปีการศึกษา 2546 นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีแรงจูงใจในพุทธิปัญญาโดยรวมและในด้านความเป็นไปได้ของความสำเร็จและความท้าทายอยู่ในระดับสูง มากกว่ากลุ่ม

ควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง ที่นักศึกษาได้ตั้งเป้าหมายและความคาดหวังในการเรียนภาคต้นว่าจะเรียนให้ดีที่สุด จะพยายามเรียนอย่างตั้งใจ ต้องการเรียนอย่างเข้าใจ ให้ได้รับความรู้อย่างเต็มที่ และคาดหวังว่าจะมีผลการเรียนที่ดีขึ้น สามารถสอบผ่าน นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และช่วยเหลือผู้อื่นได้ถูกต้อง นักศึกษารู้สึกว่าตนประสบผลสำเร็จ เกิดความภาคภูมิใจ ตีใจ มีกำลังใจ เกิดพลังในตนเองที่สามารถตอบคำถาม อภิปรายแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนเป็นที่ยอมรับจากอาจารย์และเพื่อนๆ นอกจากนี้ นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง มีการประเมินและสำรวจตนเองภายหลังเรียน เพื่อดูว่ามีความเข้าใจในบทเรียนมากน้อยเพียงใด ในส่วนของความท้าทายนั้น นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง เห็นว่ากิจกรรมหรืองานที่ได้รับมอบหมายนั้นรู้สึกท้าทาย ตื่นเต้นที่สามารถปฏิบัติได้ มีความมุ่งมั่นในการทำให้ได้ดีและสำเร็จ รู้สึกสนุกได้ทำงานเป็นกลุ่ม โดยนักศึกษามองว่าตนเองมีศักยภาพ และความสามารถพอที่จะทำงานหรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จได้ ทั้งนี้จะสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์อาจารย์ เกี่ยวกับพฤติกรรมในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองในภาพรวม ที่เห็นว่านักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีความมุ่งมั่นในการทำกิจกรรมหรืองานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ โดยพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความพยายาม ตั้งใจ และกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จตามเวลาที่กำหนด มีการถามคำถามที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนทั้งในชั้นเรียน ห้องปฏิบัติการพยาบาลและภายหลังเรียน ตลอดจนการอภิปรายแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน แต่แรงจูงใจในพุทธิปัญญาด้านความสนใจและความวิตกกังวลของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง ไม่แตกต่างกับกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งจะพบว่าแรงจูงใจในพุทธิปัญญาด้านความวิตกกังวลไม่แตกต่างกับกลุ่มควบคุมเช่นเดียวกับในระยะทดลอง ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องจากลักษณะการเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์ นักศึกษาพยาบาลต้องประสบกับการเรียนที่ค่อนข้างหนักทั้งด้านการเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งมีเนื้อหาวิชามาก ทำให้ยากต่อการจดจำ กลัวการสอบ ไม่มีเวลาทบทวนสิ่งที่เรียน ไม่มีเวลาพักผ่อน ทำการบ้านส่งไม่ทันตามกำหนด (สุวรรณา อนุสันติ, 2541) สิ่งเหล่านี้เป็นต้นเหตุที่ก่อให้เกิดความเครียด ความวิตกกังวลด้านการเรียน สอดคล้องกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง ที่นักศึกษารู้สึกกังวลกับการทำกิจกรรมหรืองานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด เนื่องจากเนื้อหาวิชาไม่เข้าใจงานที่ทำ แบ่งเวลาไม่ถูกต้อง ต้องการค้นข้อมูลให้สมบูรณ์มากที่สุด เกรงว่างานจะไม่ดีเท่าที่ควร และมีงานจากหลายๆ วิชาในเวลาใกล้เคียงกัน

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการสอบกลางภาคเรียนและสอบปลายภาคเรียน พบว่านักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และจำแนกเป็นคะแนนทดสอบปรนัยและคะแนนทดสอบอัตนัยประยุกต์สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย โดยแบบทดสอบอัตนัยประยุกต์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ได้ใช้ทดสอบกับนักศึกษาพยาบาลทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในรายวิชาหลักการพยาบาลมารดาและทารกเป็นครั้งแรก ซึ่งนักศึกษาไม่เคยทำมาก่อน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เขียนคำชี้แจงและอธิบายขั้นตอนการทำแบบทดสอบอย่างชัดเจน ถึงแม้ว่าการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง ที่ใช้ปัญหาเป็นหลัก นักศึกษาได้ฝึกกระบวนการคิดแก้ปัญหาในลักษณะกิจกรรมกลุ่ม แต่การสอบอัตนัยประยุกต์เป็นการวัดความสามารถของนักศึกษาเป็นรายบุคคล ซึ่งผลการวิจัยพบว่า มิใช่เฉพาะคะแนนแบบทดสอบอัตนัยประยุกต์ของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองที่สูงกว่ากลุ่มควบคุม แต่คะแนนแบบทดสอบปรนัยก็สูงกว่ากลุ่มควบคุมด้วยเช่นกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา สามารถพัฒนาสมรรถนะพื้นฐานวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กอปรกับระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญาที่พัฒนาขึ้น ได้จัดกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนทั้งแรงจูงใจภายในและภายนอก ที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความหวัง มีความภาคภูมิใจ มีความพอใจที่จะเรียนและอยากจะทำประสบความสำเร็จในการเรียน ร่วมกับการใช้วิธีการสอนแบบร่วมมือ การสอนแบบอภิปราย การสอนแบบใช้กรณีศึกษา การสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก และการสอนแบบสืบสอบ โดยมีกลยุทธ์ในการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาความสามารถทางความคิดขั้นสูงในผู้เรียนได้ ตามแนวคิดของซูเธอร์แลนด์ (Sutherland, 1996) นิสท์ และฮอลส์ชท์ทซ์ (Nist and Holschuh, 2000) ดังนี้ 1) ใช้กลุ่มเป็นตัวกระตุ้นสภาพการเรียนรู้ โดยจัดโอกาสให้มีการเรียนรู้และทำงานเป็นกลุ่ม แบ่งนักศึกษาเป็นกลุ่มย่อย ให้แต่ละกลุ่มตัดสินใจและค้นหาข้อมูล 2) พยายามหาเทคนิคใหม่ๆ มาใช้สอนเสมอ 3) สอนโดยวิธีใช้ปัญหาเป็นหลัก เน้นการพัฒนาทวิวิธีในการแก้ปัญหา ก่อให้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ มีผลการวิจัยที่สนับสนุนเกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจในการเรียนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น เช่น ผลการวิจัยของลักษณะ บุญนิมิตร (2542) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้ปกครอง ครูและเพื่อนในการส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษ แรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ มีความสัมพันธ์เชิงพหุคูณกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกับที่เคลาไมเออร์ (Klausmeir, 1961) กล่าวว่า องค์ประกอบที่เป็นตัวกำหนดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่

เกี่ยวข้องกับผู้เรียน นอกจากตัวผู้เรียน ครูผู้สอน และสิ่งแวดล้อมแล้ว คุณลักษณะของผู้เรียน เช่น แรงจูงใจ ความสนใจ ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ โดแนลด์ (Donald, 1999) ที่ได้ศึกษาแรงจูงใจสำหรับการเรียนชั้นสูง การเรียนชั้นสูง รวมถึง การแก้ปัญหา การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสังเคราะห์ และการประเมิน การพูดและเขียนแสดงออก พบว่าการให้แรงจูงใจทั้งแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอกมีความสัมพันธ์กับการเรียนชั้นสูง โดยเพิ่มผลการเรียนรู้ พัฒนาทักษะการแก้ไขปัญหาและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สอดคล้องกับการศึกษาของวอลล์มีเยอร์ และเรนเบิร์ก (Vollmeyer and Rheinberg, 1999; 2000) เกี่ยวกับรูปแบบกระบวนการแรงจูงใจในพุทธิปัญญาซึ่งจะมีผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียน โดยใช้สื่อ แสดงให้เห็นถึงแรงจูงใจเริ่มต้นมีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของพฤติกรรม โดยกลยุทธ์อย่างเป็นระบบทำให้เกิดความรู้ออกมาขึ้น แล้วมีผลต่อการบรรลุเป้าหมายอย่างถูกต้องมากขึ้น นอกจากนี้สมอลและเวนคาเทช (Small and Venkatesh, 2000) ศึกษาแบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญาของความพึงพอใจในการตัดสินใจ โดยใช้รูปแบบ ARCS ของการออกแบบแรงจูงใจ ในลักษณะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ไขปัญหา และทักษะการตัดสินใจ ผลจากการใช้รูปแบบนี้ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเพิ่มทักษะกระบวนการตัดสินใจ พัฒนาผลการเรียน และเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง

2.3 สัมพันธภาพระหว่างบุคคล ในการวิจัยครั้งนี้ มีการวัดสัมพันธภาพระหว่างบุคคล 2 ด้าน คือ ด้านระดับการยอมรับซึ่งกันและกัน และด้านพฤติกรรมการสื่อสารของนักศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.1 ด้านระดับการยอมรับซึ่งกันและกัน

ผลการเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง พบว่า นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยระดับการยอมรับซึ่งกันและกันสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน และผลต่างของคะแนนเฉลี่ยระดับการยอมรับซึ่งกันและกันในนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลอง 3 ครั้งและหลังการทดลอง พบว่าหลังการทดลอง นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยระดับการยอมรับซึ่งกันและกัน สูงกว่าก่อนการทดลอง และระหว่างการทดลองครั้งที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย แต่ไม่แตกต่างกับระหว่างการทดลองครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีพัฒนาการที่ดีในด้านระดับการยอมรับซึ่งกันและกัน ซึ่งลักษณะการยอมรับซึ่งกันและกันนี้ก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคคล

2.3.2 ด้านพฤติกรรมกรรมการสื่อสาร

ผลการเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง พบว่านักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีลักษณะการสื่อสารแบบสองทางจำนวนมากกว่ากลุ่มควบคุม และมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการสื่อสารสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนและผลต่างของคะแนนเฉลี่ย พฤติกรรมกรรมการสื่อสารในนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลอง 3 ครั้ง และหลังการทดลอง พบว่าหลังการทดลอง นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ย พฤติกรรมกรรมการสื่อสาร สูงกว่าก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลองครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย แต่ไม่แตกต่างกับระหว่างการทดลองครั้งที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ทั้งนี้เพราะระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา เปิดโอกาสให้นักศึกษามีปฏิสัมพันธ์กันโดยการทำกิจกรรมกลุ่ม การอภิปรายกลุ่ม เป็นการติดต่อสัมพันธ์กัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การอธิบายความรู้ให้แก่เพื่อนในกลุ่มฟัง มีการปรึกษาหารือ เพื่อหาข้อตกลงร่วมกัน ซึ่งนักศึกษาต้องสื่อสารกันตลอดเวลา ก่อให้เกิดสัมพันธภาพต่อกัน ซึ่งตามแนวคิดของจอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson and Johnson, 2000) กล่าวว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคล เกิดขึ้นจากการที่บุคคลหลายคนมีโอกาสทำงานร่วมกันในช่วงเวลาหนึ่ง ก่อให้เกิดมิตรภาพ การสนิทสนม ความรักใคร่ เอาใจใส่ การมีทัศนคติที่ดีต่อกัน การพึ่งพา ความสามัคคี การแบ่งปัน การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้เกิดบรรยากาศที่อบอุ่น มีลักษณะการสื่อสารแบบสองทาง ซึ่งเป็นการสื่อสารที่ก่อให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่สมาชิกกลุ่มแต่ละคนเสนอ เมื่อมีความสงสัยในสิ่งใด มีการถามและตอบเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัด ทำให้นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีพัฒนาการที่ดีในด้านลักษณะการสื่อสารและพฤติกรรมกรรมการสื่อสาร สอดคล้องกับที่นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองแสดงความคิดเห็นในแบบประเมินตนเองของผู้เรียน และภายหลังการจัดการเรียนการสอนว่า "การแสดงความคิดเห็นในส่วนตัวเองเข้าใจ และทำให้งานกลุ่ม ประเด็นได้ชัดเจนขึ้น มีการช่วยเหลือกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ได้พัฒนาตนเองในการทำงานเป็นทีม มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความกระตือรือร้นที่จะหาคำตอบ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมากขึ้น เพราะความคิดแต่ละคนต่างกันทำให้มีแนวความคิดหลายๆ แนว ได้มีส่วนร่วมในการทำงานเป็นกลุ่ม และมีการทำงานที่ดีมาก มีการแลกเปลี่ยนความคิดระหว่างเพื่อน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถช่วยเพื่อนอธิบายสถานการณ์ได้ มีส่วนร่วมในการอภิปรายและออกความคิดเห็น"

2.4 เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล

ผลการเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง พบว่านักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลโดยรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน ในด้านการยอมรับจากสังคม ด้านลักษณะวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงาน และด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผลการเปรียบเทียบในนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง พบว่าหลังการทดลอง นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลโดยรวมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน เฉพาะในด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติ หลังการทดลองและก่อนการทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจากเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล เป็นความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อวิชาชีพการพยาบาล ภายหลังจากได้รับประสบการณ์หรืออิทธิพลในเรื่องนั้นๆ โดยผ่านการเรียนรู้และมีการแสดงออกให้เห็นได้จากคำพูดหรือพฤติกรรม ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่พึงมีสำหรับพยาบาล โดยให้ความสำคัญที่ผู้ปฏิบัติงานจะต้องเป็นผู้ที่มีเจตคติต่อวิชาชีพของตนเป็นหลัก การมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพมีความจำเป็นในการปฏิบัติงานพยาบาล เพราะถึงแม้ว่าบุคคลจะมีความรู้ดี มีบุคลิกลักษณะเฉพาะดีเพียงใด แต่ถ้ามีเจตคติไม่ดีต่อวิชาชีพของตนแล้ว ย่อมจะทำหน้าที่ของตนได้ไม่ดีเท่ากับบุคคลที่มีเจตคติต่อวิชาชีพดี ดังนั้นภายหลังการทดลองใช้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา ที่ได้พัฒนาให้นักศึกษามีแรงจูงใจในการเรียน เปิดโอกาสให้นักศึกษามีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และได้ลงมือปฏิบัติ จึงมีผลทำให้นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลสูงกว่ากลุ่มควบคุม กอปรกับข้อมูลพื้นฐานส่วนตัวของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง ก่อนเข้าสู่ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา โดยส่วนใหญ่จะมีเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เพราะนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 38.89 ให้เหตุผลที่จูงใจเลือกเรียนพยาบาล ว่าต้องการช่วยเหลือผู้ที่เจ็บป่วยช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ และจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 33.34 ให้เหตุผลว่าชอบวิชาชีพการพยาบาล และภายหลังการทดลอง นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองได้แสดงความคิดเห็น ดังนี้ "รู้สึกภูมิใจที่สามารถเรียนวิชานี้ได้ และรู้สึกรักต่อวิชาชีพนี้" ซึ่งสอดคล้องกับ ทศนา บุญทอง (2533) ที่ได้จำแนกเจตคติของบุคคลที่เข้ามาในวิชาชีพการพยาบาลได้ 3 ประเภทใหญ่ๆ คือ 1) กลุ่มที่เข้ามาโดยที่ตนเองมีความรู้สึกไม่ชอบ แต่พ่อแม่ ผู้ปกครองชอบ และสนับสนุนหรือบังคับให้มาเรียน แต่ผู้เข้ามาเรียนไม่ชอบและมีเจตคติไม่ดีต่อวิชาชีพโดยส่วนตัว 2) กลุ่มที่เข้ามาโดยไม่มีเจตคติทั้งในทางบวกหรือลบ 3) กลุ่มที่เข้ามาด้วยความสมัครใจ คือ ชอบวิชาชีพนี้ และต้องการมาเป็น

พยาบาลโดยความรู้สึกส่วนตัว บุคคลกลุ่มนี้ก็อยู่ในวิชาชีพด้วยความสุข มีความเต็มใจที่จะปฏิบัติงาน ซึ่งขัดแย้งกับผลการศึกษาของกุลยา ตันติผลาชีวะ และคณะ (2536) พบว่านักศึกษาสังกัดกระทรวงสาธารณสุขจำนวนร้อยละ 38.4 มีเจตคติไม่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล เนื่องจากไม่ชอบลักษณะงานพยาบาล ไม่ชอบการอยู่เวรและเห็นว่าวิชาชีพการพยาบาลเป็นอาชีพที่ต่ำต้อย

อย่างไรก็ตามหลังการทดลอง นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าในด้านการยอมรับจากสังคม ด้านลักษณะวิชาชีพ และด้านการปฏิบัติงาน สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 แต่ในด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจากได้ทดลองใช้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา กับนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองซึ่งเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน และห้องปฏิบัติการพยาบาลที่เป็นลักษณะสถานการณ์จำลองเท่านั้น ยังไม่ได้ฝึกปฏิบัติการพยาบาลกับผู้ป่วยในโรงพยาบาล ถึงแม้ว่าจะได้จัดให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์โดยดูการปฏิบัติงานจริงในแผนกฝากครรภ์และห้องคลอด ซึ่งเป็นเพียงระยะเวลาสั้นๆ เท่านั้น ดังนั้นนักศึกษาพยาบาลจึงไม่มีประสบการณ์ในด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติ จากการปฏิบัติงานพยาบาล ผลที่เกิดขึ้นจึงพบว่า ก่อนการทดลองและหลังการทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.5 ทักษะการปฏิบัติการพยาบาล

ผลการเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง พบว่านักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการปฏิบัติการพยาบาลโดยรวม และในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด ระยะหลังคลอด สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้เนื่องจากทักษะการปฏิบัติการพยาบาล เป็นพฤติกรรมกรรมการแสดงออกในการนำความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ที่ได้จากชั้นเรียนไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริง ดังนั้นภายหลังการทดลองใช้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา ที่ได้พัฒนาให้นักศึกษามีสมรรถนะทางด้านวิชาการ ทั้งความรู้ ความเข้าใจ คิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองจึงสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลในสถานการณ์จำลองได้ดีกว่านักศึกษาพยาบาลกลุ่มควบคุม คะแนนเฉลี่ยทักษะการปฏิบัติการพยาบาลทั้ง 3 ระยะและโดยรวม จึงสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 และสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองภายหลังประเมินการจัดการเรียนการสอน ที่ว่า "รู้สึกภูมิใจที่ได้รับความรู้จากการศึกษาในครั้งนี้ ทำให้สามารถนำไปปฏิบัติและแนะนำให้ความรู้แก่ผู้ที่เราสามารถแนะนำได้ ทำให้มีความรู้

มากขึ้นและนำมาปฏิบัติได้ถูกต้อง" สอดคล้องกับแนวคิดของบลูมและคณะ (Bloom, et al., 1956) ที่ได้จำแนกจุดมุ่งหมายทางการศึกษาออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) พุทธิพิสัย 2) จิตพิสัย และ 3) ทักษะพิสัย เช่นเดียวกับอุทุมพร จามรมาน (2540) ที่ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษาที่ให้ผู้เรียนมีความสามารถที่ครอบคลุมในด้าน พุทธปริเขต จิตตปริเขต พลังทักษะปริเขต พลังทักษะทางปัญญาและทักษะทางสังคม และสอดคล้องตามแนวคิดของกาเย่ (Gagne', 1992) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษามีวัตถุประสงค์หลัก คือ การพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน 5 ประการ คือ 1) ทักษะทางสติปัญญา (Intellectual Skills) 2) กลวิธีในการรับรู้ (Cognitive Strategies) 3) การให้ข้อมูลข่าวสารด้วยวาจา (Verbal Information) 4) ทักษะปฏิบัติ (Motor Skills) และ 5) เจตคติ (Attitudes)

จากข้อมูลดังกล่าวระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา สามารถพัฒนาแรงจูงใจในพุทธิปัญญาโดยรวมของนักศึกษาได้ ก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ดีขึ้น เพราะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้สัมพันธภาพระหว่างบุคคลในด้านระดับการยอมรับซึ่งกันและกัน ลักษณะการสื่อสารและพฤติกรรมกรสื่อสาร ตลอดจนเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังที่กล่าวรายละเอียดแล้ว จะเห็นได้ว่าระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาและการศึกษาทางพยาบาลศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบลูมและคณะ (Bloom, et al., 1956) อุทุมพร จามรมาน (2540) และกาเย่ (Gagne', 1992) ที่ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาที่ให้ผู้เรียนมีความสามารถที่ครอบคลุมในด้าน พุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัยและทักษะทางสังคม เช่นเดียวกับทฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษาของซิคเกอร์ริง (Chickering and Reisser, 1993) ที่ได้กล่าวว่าเมื่อนิสิตนักศึกษาได้เข้ามาในสถาบันอุดมศึกษา จะมีการพัฒนาศักยภาพ 7 ด้าน คือ 1) การพัฒนาความสามารถด้านสติปัญญา 2) การพัฒนาการควบคุมอารมณ์ สามารถรู้จักและเข้าใจอารมณ์ของตนเอง 3) การพัฒนาจากความอิสระสู่การพึ่งพาซึ่งกันและกัน 4) การพัฒนาการมีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ 5) การเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง 6) การพัฒนาเป้าหมายของชีวิต เป็นความสามารถในการเพิ่มความตั้งใจ ความพึงพอใจ มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน มีการวางแผนและบูรณาการการตั้งเป้าหมาย และ 7) การพัฒนาบุรณภาพ เป็นการพัฒนาดตนเองให้สามารถควบคุมพฤติกรรมของตน มีความเชื่อถือในตนเอง

ทั้งนี้ความสำเร็จของระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา เพื่อส่งเสริมสมรรถนะพื้นฐานวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล มาจากองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ปรัชญา วัตถุประสงค์ของหลักสูตรและการเรียนการสอน ผู้สอน ผู้เรียน สภาพแวดล้อมและสิ่งสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งได้มีการเตรียมผู้เรียนกลุ่มทดลอง ให้มีคุณลักษณะพื้นฐานและมีความพร้อมในการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา เกี่ยวกับการทำงานกลุ่ม การเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก ศึกษาคู่มือปฏิบัติงานพยาบาลในโรงพยาบาล สำหรับสภาพแวดล้อมและสิ่งสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ หนังสือ ตำรา สื่อทัศนูปกรณ์ ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการพยาบาล มีการตรวจสอบให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและจัดหาให้เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา

2. กระบวนการ ประกอบด้วยขั้นเตรียมการ ขั้นดำเนินการและขั้นประเมิน โดยดำเนินการเตรียมการอย่างครอบคลุมในด้านปัจจัยนำเข้า ดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา ที่คำนึงถึงปัจจัยแรงจูงใจในพุทธิปัญญา 4 ลักษณะ คือ ความเป็นไปได้ของความสำเร็จ ความท้าทาย ความสนใจและความวิตกกังวล จัดกิจกรรมตามแบบการสอนแบบร่วมมือ การสอนแบบอภิปราย การสอนแบบกรณีศึกษา การสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก และการสอนแบบสืบสอบ ซึ่งในระหว่างดำเนินการจัดการเรียนการสอน มีการประเมินแรงจูงใจในพุทธิปัญญา สัมพันธภาพ ระหว่างบุคคลในด้านระดับการยอมรับซึ่งกันและกัน พฤติกรรมการสื่อสารของนักศึกษาเป็นระยะๆ และมีการปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพเต็มที่ เช่น ปรับแผนการสอน เกี่ยวกับการแบ่งกลุ่มนักศึกษา เวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรม เป็นต้น

3. ผลลัพธ์ หลังจากที่ใช้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา สามารถส่งเสริมสมรรถนะพื้นฐานวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล ในด้านต่างๆ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างบุคคล เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล และทักษะการปฏิบัติการพยาบาล สอดคล้องกับที่นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองประเมินภายหลังการจัดการเรียนการสอนว่า รู้สึกภูมิใจและตั้งใจมากที่ได้เรียนวิชานี้ ทำให้มีความรู้มากขึ้น บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ ชอบและรู้สึกสนุกต่อการเรียนเพราะเป็นความรู้ใหม่ เป็นสิ่งท้าทาย นำไปปฏิบัติได้ และรู้สึกรักวิชาชีพนี้

4. ข้อมูลป้อนกลับ ประกอบด้วยข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์การประเมินตนเองของผู้เรียน เป็นระยะๆ ทุกครั้งของการเรียน การสังเกตพฤติกรรมนักศึกษาระหว่างเรียนและขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง และการประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในระหว่างดำเนินการให้มีประสิทธิภาพเต็มที่ และประสบผลสำเร็จเมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับที่นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองประเมินภายหลังการจัดการเรียนการสอนว่า อาจารย์มีการส่งเสริมและกระตุ้นให้นักศึกษามีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น เข้าใจและให้ความเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นอย่างดี จึงทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกอบอุ่นและไว้วางใจ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการพัฒนาระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงงใจในพุทธิปัญญา เพื่อส่งเสริมสมรรถนะพื้นฐานวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะการนำระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงงใจในพุทธิปัญญาไปใช้

ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงงใจในพุทธิปัญญาที่พัฒนาขึ้น เน้นการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดแรงงใจในการเรียน โดยการกระตุ้นให้เกิดทั้งแรงงใจภายในและแรงงใจภายนอก ที่ค้ำึงถึงปัจจัยแรงงใจในพุทธิปัญญา 4 ลักษณะ คือ ความเป็นไปได้ของความสำเร็จ ความท้าทาย ความสนใจและความวิตกกังวล โดยจัดกิจกรรมตามแบบการสอนแบบร่วมมือ การสอนแบบอภิปราย การสอนแบบกรณีศึกษา การสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก และการสอนแบบสืบสอบ เพื่อการพัฒนานักศึกษาในองค์กรวม และมีความสอดคล้องกับธรรมชาติของวิชาชีพการพยาบาล เน้นพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา การเรียนรู้ที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การสืบค้นและการแก้ไขปัญหา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมสมรรถนะพื้นฐานวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล ในด้านต่างๆ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างบุคคล เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล และทักษะการปฏิบัติการพยาบาล ดังนั้นในการนำระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงงใจในพุทธิปัญญา ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ควรมีการพิจารณาประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านผู้สอน จากการนำระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงงใจในพุทธิปัญญาไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสอนคนเดียว โดยมีพยาบาลศาสตรบัณฑิต รุ่นที่ 15 วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ จำนวน 2 คน เป็นผู้สังเกต ทำหน้าที่ช่วยผู้วิจัยในการสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนในระหว่างเรียน และขณะทำกิจกรรม เป็นผู้อำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำ ปรึกษาขณะทำกิจกรรมกลุ่ม เนื่องจากผู้สังเกตเป็นบัณฑิตที่เพิ่งสำเร็จการศึกษา ยังไม่มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จึงยังไม่สามารถจะเป็นผู้ให้การส่งเสริมและกระตุ้นงใจให้นักศึกษาแสดงความสามารถอย่างเต็มที่ การให้ข้อมูลป้อนกลับและประเมินผู้เรียนยังไม่เหมาะสมกับระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงงใจในพุทธิปัญญา มีการบูรณาการวิธีการสอนหลายแบบเข้าไว้ด้วยกัน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝึกการคิด ค้นคว้าและหาความรู้ด้วยตนเอง มีการแบ่งเป็นกลุ่มย่อย ซึ่งผู้สอนต้องมีการเปลี่ยนแปลงบทบาทจากเป็นผู้ให้ความรู้โดยตรงมาเป็นผู้กระตุ้นชี้แนะและเื้ออำนวยการให้นักศึกษาคิดและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ดูแลให้คำแนะนำ ปรึกษาใน

แต่ละกลุ่มย่อย จึงจำเป็นต้องอาศัยผู้สอนหลายคนลักษณะเป็นทีม มีการเตรียมผู้สอนเพื่อให้มีความเข้าใจที่ถูกต้องและตรงกัน เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา ทั้งในด้านการจูงใจผู้เรียน การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้มีบทบาทในด้านการเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Facilitator) ให้การส่งเสริมและกระตุ้นให้นักศึกษาแสดงความสามารถ สามารถให้ข้อมูลป้อนกลับและประเมินผู้เรียนได้ถูกต้องเหมาะสม

1.2 ด้านผู้เรียน เนื่องจากระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา มีวิธีการเรียนการสอนซึ่งแตกต่างไปจากรูปแบบที่นักศึกษาคุ้นเคย นักศึกษาจะต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้ฟังเป็นผู้นำกลุ่ม สมาชิกกลุ่มและเลขานุการ ในการอภิปรายแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนประสบการณ์ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้และทำกิจกรรมการตั้งวัตถุประสงค์ สมมติฐาน คิดแก้ไขปัญหาและสืบสอบข้อมูล ซึ่งจากการวิจัยผู้วิจัยได้มีโอกาสเตรียมผู้เรียนในช่วงเวลาสั้นๆ เพียง 2 ชั่วโมงในชั้นเรียนเกี่ยวกับการทำกลุ่ม การเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักที่ถูกต้อง และการปฏิบัติการพยาบาลโดยศึกษาดูการปฏิบัติงานพยาบาลที่แผนกฝากครรภ์และห้องคลอดในช่วงเวลาที่กำหนด ซึ่งในขณะนั้นมีนักศึกษาพยาบาลบางกลุ่มที่ไม่ได้เห็นการคลอด เนื่องจากการเตรียมผู้เรียนก่อนเข้าสู่ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญาเป็นสิ่งสำคัญ จึงควรจัดเวลาให้มากขึ้นและเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับวิธีเรียนอื่นๆ

1.3 ด้านรายวิชา จากการใช้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญาในภาคฤดูร้อน วิชาหลักการพยาบาลมารดาและทารก ซึ่งเป็นวิชาในหมวดวิชาชีพการพยาบาลที่มีเนื้อหา มาก ค่อนข้างยาก ใหม่สำหรับการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 และการเรียนการสอนในภาคฤดูร้อนซึ่งมีเวลาที่ค่อนข้างสั้น ทำให้ต้องใช้เวลาเรียนในแต่ละครั้งเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าของการเรียนในภาคปกติ กอปรกับระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญาใช้วิธีการสอนที่บูรณาการหลายแบบเข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งนักศึกษาต้องศึกษา ค้นคว้าและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้นักศึกษาต้องฝึกปฏิบัติการพยาบาลและสอบปฏิบัติการพยาบาลเป็นรายบุคคล ซึ่งต้องใช้เวลามากพอสมควร การที่ต้องใช้เวลาเรียนมากในแต่ละครั้งและใช้เวลามากสำหรับการฝึกและสอบปฏิบัติการพยาบาล ทำให้นักศึกษาเหนื่อยล้า ดังนั้นการส่งเสริมและกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดแรงจูงใจภายในตนเองและแรงจูงใจภายนอกจึงทำได้ไม่เต็มที่ จึงควรพิจารณาจัดการเรียนการสอนในภาคเรียนปกติที่มีเวลามากพอสำหรับการสร้างและพัฒนาแรงจูงใจนักศึกษา ไม่เร่งรีบในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง มีเวลาเพียงพอสำหรับนักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองและฝึกปฏิบัติการพยาบาล หรือถ้าใช้ในการจัดการเรียนการสอนในภาคฤดูร้อน ควรพิจารณารายวิชาที่มีเนื้อหาไม่ยากหรือซับซ้อนจนเกินไป

1.4 ด้านวิธีสอน เนื่องจากระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญาที่ใช้ในการทดลองกับนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง เน้นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาแรงจูงใจในพุทธิปัญญาในการเรียน ซึ่งได้เลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสม 5 วิธี ดังนี้ การสอนแบบร่วมมือ การสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก การสอนแบบอภิปราย การสอนแบบกรณีศึกษา และการสอนแบบสืบสอบ ซึ่งบางวิธีสอนต้องใช้เวลาค่อนข้างมากในแต่ละครั้งของการสอน ดังนั้นอาจจะเลือกใช้วิธีสอนอื่นที่ทำให้นักศึกษาพัฒนาแรงจูงใจในพุทธิปัญญาได้

1.5 ด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ควรมีการจัดสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมกับกิจกรรมที่จัดขึ้นในแต่ละครั้งของการเรียน ควรเป็นห้องที่มีพื้นที่พอสำหรับการทำกิจกรรมกลุ่มย่อย สามารถเคลื่อนย้ายเก้าอี้ได้สะดวก และควรจัดเก้าอี้ให้เท่ากับจำนวนนักศึกษาในชั้นเรียน เพราะถ้าจำนวนเก้าอี้มากเกินไปเกินกว่าจำนวนนักศึกษาที่เรียน นักศึกษาส่วนใหญ่จะเลือกนั่งด้านหลัง ซึ่งจะทำให้การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนน้อยลง นอกจากนี้วัสดุอุปกรณ์ สำหรับการฝึกปฏิบัติการพยาบาลในสถานการณ์จำลองที่ห้องปฏิบัติการพยาบาล ควรต้องอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน และมีเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา เชื้อและสะดวกต่อนักศึกษาในการฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง

1.6 ด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ภายหลังจากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา นักศึกษาประเมินว่า ต้องการให้มีการจัดการเรียนการสอนแบบนี้บ่อยๆ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษามีความรู้ลึกซึ้งอยากเข้าร่วมกิจกรรม สนใจในเนื้อหามากขึ้น ถ้าเป็นไปได้อยากให้มีการทำกิจกรรมแบบนี้กับบทเรียนทุกบทและอยากให้อาจารย์ทุกท่านทำกิจกรรมแบบนี้บ้าง จะเกิดประโยชน์แก่นักศึกษามากและทำให้เกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้ ดังนั้นหากมีการนำระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญาไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาอื่นๆ ตลอดหลักสูตร จะช่วยพัฒนานักศึกษาอย่างต่อเนื่องทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างบุคคล เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล และทักษะการปฏิบัติการพยาบาล ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาระดับอุดมศึกษาและวิชาชีพการพยาบาล

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ศึกษาการนำระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญาไปใช้ในรายวิชาอื่นๆ สาขาทางการพยาบาล และหลักสูตรอื่นๆ ในระดับอุดมศึกษา เพื่อยืนยันประสิทธิภาพของ

ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธปัญญา ในการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาและการศึกษาทางพยาบาลศาสตร์

2.2 ทำการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษากระบวนการ ลักษณะแรงจูงใจในพุทธปัญญาและพฤติกรรมของนักศึกษาที่เกิดอย่างต่อเนื่อง จากการใช้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธปัญญา